

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. VIII. Vtrum trina immersio sit de necessitate baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

ARTICVLVS VIII.

Vtrum trina immersio sit de necessitate baptismi?

75. **Q**UAMVIS hic articulus videatur ex præcedenti resolutus, eum tamen peculiariter proponit, propter quædam testimonia quæ contrarium suadere videntur: nam trinam immersionem requiri

Suadetur affirm. **Cap. si quis.** Probari potest, ex canone 49. Apostolorum, & refertur canone si quis, de consecratione dist. 4.

Cap. multi.

vbi dicitur: Si quis Episcopus, vel presbyter in una immersione non tres immersiones, sed unam duntaxat, quæ in morte Domini detor peregerit, depomitor. 2. ex can. multi, eadem dist. vbi Pelagius Pontifex Gauden-
tio Episcopo ita rescribit: Multi sunt qui in nomine solummodo Christi una etiam mersione sese afferunt baptizari; Evangelicum verò præceptum ipso Deo & Domino Salvatore nostro Iesu Christo tradente, nos admonet in nomine Trinitatis, trina etiam mersione sanctum baptismum unicuique tribuere. Leo epist. 4. ad Episcopos Sicilia cap. 4. docet, in baptismatis regula & mors interuenit interfectione peccati, & sepulturam triduanam imitatur trina demersio.

Ex Patri-
bus.
Leon.

Basil.

Hieron.

August.

Theodoret.

3. Ex Patribus Basil. de Spiritu S. cap. 15. post medium; tribus igitur demersionibus ac totidem inuocationibus magnum baptismatis mysterium peragitur. Hier. dialogo aduersus Luciferianos longè ante medium, nam & multa alia quæ per traditionem in Ecclesiis obseruantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpauerunt, velut in lauacro ter caput mergitare, nec re-
fert quod hæc verba referantur in persona Luciferiani, quia vt patet ex sequentibus Hiero. hanc sententiam non reijcit. August. vt refertur can. postquam vos, dist. citata; postquam vos credere promissistis, tertio capite vestra in sacro fonte demersimus. Theodoret. lib. 4. hæreticarum fabularum cap. de Eunomio: ipse quoque subuenit sancti baptismi ritum à Domino & Apostolis ab initio traditum. quia scilicet Eunomius trina mersione non baptizabat.

Ex his & pluribus alijs Patribus qui passim fuisse referuntur, videtur omnino conuinci ad valorem baptismi trinam requiri mersionem. quibus tamen non obstantibus

76.

Negatiua
defenditur
ex comuni
Doctorum.

Dico cum D. Th. hic & communi Scholasticorum sententiâ ad valorem baptismi non requiri trinam immersionem.

Matth. ult.

Greg.

Probat. 1. ex eo quod Ecclesia non semper cõ-
tulerit hoc Sacramentum trina mersione, quæ si requireretur ad substantiam baptismi, grauissimè cum maximo animarum detrimento errasset.

2. Ex cap. vi. Matth. vbi non tantum habetur forma, sed etiam insinuat proxima materia in verbo, baptizantes, quatenus minister præstare debet quod per illud verbum significat, nec tamen insinuat trinam mersionem esse necessariam.

3. Gregorius lib. 1. epistolarum epist. 41. ita scribit Leandro Hispani Episcopo: De trinamersione baptismatis nihil responderi verius potest, quam quod ipsi sensistis, quia in una fide nihil officit consuetudo diuersa, nos autem quod tertio mergimus, triduanæ sepulture sacramenta signamus, vt dum tertio insans ab aquis educitur, resurrectio tridui temporis exprimitur. Quod si quis forte etiam pro summe Trinitatis veneratione existimet fieri, neque istud aliquid obijciat baptizandos semel in aquis mergere, quia dum in tri-

bus personis una substantia est, reprehensibile esse nulloatenus potest infantem in baptismate vel ter vel se mel immergere, quando & in tribus mersionibus personarum Trinitas, & in una potest diuinitatis singularitas designari. vbi Pontifex respondet Episcopo quærenti num baptismus esset validus in vna mersione, iuxta morem in Ecclesia Hispanensi seruari solitum. vide can. de trina dist. 4. citata. Idem postea traditum fuit in Conc. Toler. 4. cap. 5. & refertur can. propter vitandam, dist. citata: propter vitandam schismatis scandalum vel heretici dogmatis usum simplicem teneamus baptismi mersionem.

Cont. Toler.

77.

Corollar.

Ex quibus constat, quod quando baptismus confertur immersione, ad eius substantiam trina immersio non requiratur, similiter non requiratur trina asperio vel infusio, quando illis modis confertur, si tamen alicubi trina immersio esset in usu, extra casum necessitatis omitti non posset absque peccato, vt D. Th. in fine corporis; & quidem, vt censet, graui: quia trina immersio est grauis caremonia habens significationem, vt patet ex Gregorio, Augustino, & alijs citatis. Aliqui tamen, quos sequitur Henriquez lib. 2. qui est de baptismo cap. 7. §. 2. existimant omissionem huius caremonie sepulchro scandalo & contemptu, solum esse venialem: sed sententia D. Th. est probabilior propter rationem allatam.

Henriquez.

Antequam ad argumenta in contrarium allata respondeamus

Notandum ex D. Th. variam fuisse in Ecclesia de trina mersione constitutionem, nam verisimile est initio Ecclesiæ aliquos malè de Trinitate sentientes in vna mersione baptizasse in mortem Christi, & idcirco ad fidem Trinitatis adstruendam Apostolos iussisse baptismum in trina mersione conferri, per quam etiam trinam mersionem triduanæ Christi sepultura designaretur. Postea verò successu temporis aliquos ita usurpasse trinam mersionem, vt existimarent baptismum non posse aliter validè conferri, & rebaptizarent aliter baptizatos. hi videntur fuisse Ariani qui vnam in Deo substantiam non agnoscebant: ad quorum hæresim confutandam videtur introductum in Hispania, vt baptismus vnica mersione conferretur, vt potest colligi ex epist. Gregorij citata, quam consuetudinem ipse approbat. immò in Concil. Toler. citato ad vitandum usum heretici dogmatis, cautum est ne in Hispania aliter fiat baptismus quam in vna mersione

Varia fuit
runt in Ec-
clesia de
trina mer-
sione con-
stitutiones.

Ex his dico auctoritates initio allatas bene ostendere initio Ecclesiæ fuisse præceptum baptizandi trina mersione, non verò ostendere eam requiri ad Sacramenti substantiâ, id solum deduci potest ex auctoritate Basil. Hiero. Aug. Neque videtur quod per huiusmodi ceremoniam triduanæ Christi sepultura designetur, quia expressa representatio triduanæ sepulture non est de essentia baptismi, non etiam videtur quod per eandem designetur Trinitas, quia hæc Trinitatis confessio sufficienter habetur per formam, vide D. Th. ad 1.

His vniuersim dictis, peculiariter satisfaciendum canon 49. citato, can. multi, & auctoritati Theodoret, quæ peculiarem habent difficultatem. Ad can. Apostolorum

Resp. ad
auctori-
tes initio
allatas.

Resp. ex eo solum haberi quod trina immersio necessaria esset ex præcepto Apostolico, quod satis patet ex posteriori parte can. vbi redditur ratio cur non liceat baptizare in mortem Domini: non enim dixit Dominus, in mortem meam baptizate, sed profecti docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris

& Filii

et Spiritus S. de vna vel trina mersione nihil simile dicitur. Ad can. multi omilla responsio- ne D. Th. ad 2. quæ videtur minus congrua

Resp. Pontificem eo loco nolle esse euange- licum præceptum baptizandi trina mersione, sed baptizandi in nomine Trinitatis; quod patet ex ratione quam addit dicti sui, scilicet dicente Do- mino discipulis suis *ite, baptizate omnes gentes in no- mine Patris & c.* ubi præceptum dominicum non re- fertur ad mersionem, sed ad formam. facit tamen mentionem trinae mersionis, quod eo tempore ba- ptismus ex præcepto sub trina mersione fieri de- beret. Ad Theodoretum

Resp. cum nolle ritum trinae mersionis à Chri- sto traditum fuisse, quod ut intelligatur

Sciendum Eunomium docuisse non oportere iter immergere eum qui baptizatur, nec Trinitatē inuocare, sed semel baptizare in mortem Christi, ut patet ex Theodoro loco citato, quod ergo di- cit Theodoretus, *ipse quoque subvertit baptismi ritum à Domino & Apostolis traditum* non ita intelligitur quasi uterque ritus à Domino, sit traditus, sed quod vnus traditus sit à Domino scilicet inuocatio Trinitatis, alius verò sit traditus ab Apostolis, videlicet trina mersio. unde ex hoc loco non habetur trina mersionem esse de necessitate baptis- mi, quemadmodum neque ex eo quod illa cere- monia dicatur esse traditio non scripta. non enim est diuina traditio sed Apostolica, id est ab Apo- stolis constituta, quæ iusta de causa potuit ab Ec- clesia mutari, quam causam subsuiffe constat ex dictis, & inde etiam constat non esse de essentia Sa- cramenti.

D V B I V M I.

Utrum quando baptismus conferitur im- mersione, emersio requiratur ad va- lorem Sacramenti?

NO T A N D V M dupliciter posse contingere quod aliquis immersus ex aquis non emer- gat. 1. quando immergitur quidem cum animo extrahendi, sed immergens præ debilitate educere non potest. 2. quando immergitur cum animo non extrahendi, ut cum quis vult alium occidere, & ut occidat, projicit in flumen, puteum &c. De priori modo non videtur apud Authores esse du- bium, itaque

Resp. & dico 1. ad substantiam & valorem ba- ptismi non requiritur emersio.

Probat. à posteriori, ex eo quod Patres nun- quam illius faciunt mentionem tanquam necessa- riam ad rationem materiæ. nam qui vnā immer- sionem asserunt, non requirunt ut is qui baptiza- tur educatur ex aqua; qui autem faciunt mentio- nem trium, nunquam insinuant quod post tertiam immersionem requiratur emersio.

Prob. 2. ad veritatem formæ sufficit vera ablu- tio; hæc autem potest esse & censi ante emersio- nem; ergo. Maior patet ex Matth. ult. *baptizati- tes eos*. Minor etiam patet ex communi conce- ptu; nam qui linteum in aquam immergit dicitur illud ablucere antequam extrahat.

Confir. si requireretur emersio, is quem mini- ster præ debilitate non posset ex aquis extrahere, non esset censendus baptizatus, etiam si super viuo aquis tincto forma legitime esset pronuntiata;

quod nullo modo videtur probabile, immò is non esset censendus baptizatus qui ab alio extrahere- tur, atque adeo iterum esset baptizandus: v.g. po- namus sacerdotem immergentem aliquem super quo formam pronuntiet, quem tamen non valeat præ debilitate extrahere, sed alius extrahat, dico quod si extractio requiratur ad substantiam Sa- cramenti, hic non sit baptizatus, & proinde sit ite- rum baptizandus. quod ostenditur: quia ex suppo- sito, extractio requiritur ex parte materiæ, eo quod scilicet sine illa non est vera ablutio; quod si ve- rum sit, forma in eo casu erit falsa, quia falsum erit dicere, *baptizo te*, cum is qui id dicit, non educat ex aquis; quod tamen ad rationem abluionis ex sup-posito requiritur. Nec refert quod forma pronun- tiatur more Græcorum, quia ut baptismus subsi- stat necesse est eum qui proferit formam, ablucere; & verbum *baptizetur* implicite respicit ministrum, cuius actus per illud verbum aliquo modo desi- gnatur. omnino autem falsum est talem non esse censendum baptizatum, & esse rebaptizandum.

Probat. 3. si requireretur emersio, hoc idcirco contingeret, quod ad abluionem requiratur ut id quod dicitur abluui verè detegatur, & aqua ab illo diffluat, ante quem diffluum non censetur ablutio. id autem non requiritur ad abluionem potissimum ad hanc quæ ad baptismum censetur sufficere, cum verè censendus esset baptizatus ali- quis per asperisionem, si pronuntiata forma more- retur antequam aqua difflueret: neque vllus ea de re videtur dubitandi locus.

Maior est de 2. casu difficultas, in qua duæ sunt pugnantes sententiæ.

Prior negat eum qui alium projecerit in flumen animo occidendi, & antequam moreretur formam proferret, conferre validum baptismum: ita Sco- tus in 4. dist. 5. quæst. 3. Pal. dist. 6. quæst. 1. art. 3. num. 24. Sotus dist. 3. quæst. vnica art. 8. §. *quo an- tem hæc* Silu. verbo *baptismus* 4. quæst. 10. & ba- ptismus 5. quæst. 1. Henriquez lib. 2. de baptismo cap. 7. §. 3. qui plures citat.

Posterior asserit baptismum etiam eo casu esse validum. Gabr. dist. 4. quæst. 2. art. 1. dub. 4. Vic- num. 19. de baptismo; Suarez disp. 20. sect. 3. §. *tantum una superest*; Vasquez disp. 145. cap. 3. & plures quos citat Henriquez cap. citato littera O.

Dico 2. quamuis aliquis pueram projiciat in flumen animo occidendi, si tamen forma proferatur antequam moriatur, & sufficienter aquam contingat, valet baptismus.

Probat. in hoc casu non deest forma ut sup- ponitur ab omnibus, nec deest materia, nec suffi- ciens intentio ministri ad baptismum conferen- dum, ergo. Secunda pars antecedentis probatur: materia huius Sacramenti est ablutio, quæ ut ostē- sum est, potest inueniri sine emersione, & absque eo quod pars quæ dicitur abluui, detegatur aqua; ergo ex parte materiæ in eo casu nihil deest.

Confir. proxima huius Sacramenti materia vel consistit in actione seu applicatione materiæ re- motæ, vel in contactu quo aqua formaliter dicitur corpus contingere; neutrum autem horum in sua ratione dicit vel requirit abluionem seu amo- tionem aquæ à corpore quod dicitur abluui; igitur ablutio quæ est proxima baptismi materia hanc amotionem in sui ratione non requirit, & proinde in presenti casu inuenitur baptismi materia.

Dices non inueniri, cum talis applicatio sit suf- focatio.

Resp. neg. assumptum pro priori parte; quia suffocatio

D uæ se
t e nã.

Negat

Scot.

Palud.

Sotus.

Siluest.

Henric.

Affirm.

Gabr.

Vic.

Suar.

Vasquez.

81.

Conclus. 2.

Qui mer-

git animo

occidendi,

validè ba-

pizatur &c.

Obiectio.

Solutio.

Conc. Tale

77.

Corollar.

Henric.

Variæ huius
runt in Ec-
clesia de
trina mer-
sione cõli-
cations.

Resp. ad
auctori-
res initio
allatas.

io
is
ur
m
is

suffocatio non tollit vel impedit rationem ablu-
tionis; quæ consistit in applicatione corporis ad
aquam, vel aquæ ad corpus. unde licet aqua pro-
pter suam multitudinem corpus suffocet, nihilo-
minus verè lauat, ita ut ratio abluionis sit sepa-
rabilis à suffocatione, quæ fit per cōtactum aquæ.

Confir. si quis imprudens tantam aquæ multi-
tudinem infundat super baptizandum, ut ille suf-
focetur, verè censetur abluere; & si forma profe-
ratur antequam moriatur, verè baptizatur; igitur
in illo casu inuenitur materia proxima seu ablu-
tio; ergo & in nostro, quia intentio occidendi &
suffocandi non efficit, ut quod alias esset legitima
materia, desinat esse talis. Similiter si quis impru-
dens puerum perfundat aqua feruente, unde con-
tingat illum mori, verè baptizat, si ante mortem
forma finiatur; igitur suffocatio vel mors non ob-
stat, quò minus materia inueniatur.

Scot.

Confir. 2. iuxta Scotum dist. 3. quæst. 3. §. hinc di-
cendum, ablutio quæ est proxima materia huius
Sacramenti solum dicit cōtactum corporis ab
aqua causatum ab alio, quod hic inuenitur.

Tertia pars antecedentis argumenti videtur ex
dictis satis probata, quia in eo casu inuenitur in-
tentio abluendi & formam proferendi, & per hæc
faciendi quod facit Ecclesia. Si enim deesset legiti-
ma intentio baptismi conferendi, id esset quòd ad-
sit intentio occidendi, & suffocandi; hæc autem
intentio non euertit intentionem conferendi bap-
tismi, quando quis vult per aquam suffocare; cum
ergo huiusmodi intentiones se inuicem non inter-
imant, potest aliquis velle baptizare per immer-
sionem, quam ulterius dirigat ad suffocandum, &
alium occidendum. Et certè cum ablutio baptis-
malis non dirigatur ad vitam corporalem, inten-
tio occidendi corporaliter non officit veritati Sa-
cramenti, si alia requisita inueniantur. unde Sco-
tus dist. 5. loco citato, laborat in æquiuoco, dum
conatur ostendere non fore baptismum, si quis ex
intentione alium occidendi eum iniiciat in flumen,
ex eo quòd talis injectio non ordinatur ad vitam,
ad quam ordinatur ablutio baptismalis; ex dictis
enim patet abluionem baptismalem non ordina-
ri ad vitam corporis, sed animæ.

Quæst. 1.
83.

Petes 1. an liceat puerum animam agètem, aliàs
sine baptismo moriturum, projicere in flumen ut
baptizetur, & saluetur?

Resp.

Resp. non licere, ut communiter Doctores. ra-
tio est quòd nulli liceat priuata autoritate quæ-
piam occidere citra sui defensionem, etiam si alteri
commodum aliquod accidat; cum non liceat fa-
cere mala ut eueniant bona. Si tamen aqua non
posset aliter haberi, posset puer per funem vel ca-
nistrum in aquam demitti, & formā prolata extra-
hi, ut varij Doctores.

Quæst. 2.
84.

Petes 2. an debeat omitti baptismus propter
mortis periculum; v.g. puer non baptizatus est in
aperto mortis periculo constitutus, an sit omit-
tendus baptismus ex eo quòd timeatur ne ex aquæ
cōtactu moriatur seu eius mors acceleretur?

Resp.

Resp. non esse omittendum, quia baptismus
potest conferri aspersione, quæ modica moraliter
non potest esse causa accelerationis mortis, præ-
sertim cum possit adhiberi aqua tepida, vel in par-
te corporis, quæ non tam faciliè noxiam alteratio-
nem recipiat. Adde quòd si mors parum accelere-
tur, huiusmodi acceleratio non censetur fieri hu-
mano modo, quando ita fit insensibiliter & præter
naturam actus, censeturque potius permissa. Vide-
ri potest Vasquez sub finem cap. 3. citati qui dicit

Vasquez.

esse communem sententiam. similiter Suarez sect.
2. in fine. Gabr. supra.

Petes 3. an si quis per immersionem baptizatus
moreretur antequam educeretur ex aquis, postea
verò resuscitaretur, deberet iterum baptizari?

Resp. si rationem spectemus, non videri; quia
tamen multi graues auctores censent talem non
fuisse baptizatum, quorum sententia si fortè sit
vera, paruulus maximum pateretur detrimentum,
censeri posse, immò & debere, sub conditione ite-
rum baptizari.

D V B I V M II.

In quota mersione perficiatur Sacramen-
tum, quando in baptismo plures
adhibentur?

NOTANDUM immersiones posse duplici-
ter se habere respectu formæ, quia vel eam
precedunt, vel subsequuntur. similiter minister
adhibens plures immersiones potest sese duplici-
ter habere; vno modo non restringens suam in-
tentionem, sed simpliciter intendens conficere Sacra-
mentum, quando forma fuerit legitime prolata
& sufficiens materia applicata; vel restringens in-
tentionem vsque ad certam mersionem, ante quam
nolit Sacramentum conficere, his præmissis.

Resp. & dico 1. quando mersiones præcedunt
formam & minister suam intentionem non re-
stringit, omnes per modum materiæ concurrunt
ad Sacramenti substantiam, pro quo

Notandum, quòd licet detur certa quantitas
aquæ, & abluionis quæ ita requiratur ut minor
non sufficiat ad substantiam Sacramenti (quamuis
non possit mathematicè assignari quænam ea sit.)
detur etiam certa quantitas subiecti, seu partis
corporis ita sufficiens ut maior non requiratur ad
valorem Sacramenti, non tamen ita requiritur
determinata quantitas, ut maior adhiberi ne-
queat, & forma subsequenti informari. unde quan-
tumcumque aquæ adhibeatur, & quantumcum-
que multiplicentur abluiones, si hoc fiat ex in-
tentione conficiendi Sacramenti, & inueniatur
moralis connexio cum forma, totum per modum
materiæ ab eadem forma informabitur, & ad Sa-
cramenti substantiam concurret, atque adeò ad
collationem gratiæ sacramentalis.

Dico 2. quando forma præcedit, nec minister
restringit intentionem ad certam mersionem, Sa-
cramentum in ea perficitur, quæ præcisè requiri-
tur ut sit sufficiens ablutio, etiam ante tertiam
mersionem.

Probatur, Sacramentum perficitur cum pri-
mum materia sufficiens applicatur subiecto, & for-
ma completur; hoc autem fieri potest ante ter-
tiam mersionem, ut patet cum baptismus confer-
tur vna mersione, vel infusione, vel aspersione. in-
uenitur etiam legitima forma ante tertiam mer-
sionem.

Confir. quòd minister plures immersiones ad-
hibeat vel pauciores, non efficit ut materia aliàs
legitima & sufficiens non sit sufficiens; igitur si
forma pronuntietur post talem sufficientem ma-
teriam, vel simul, vel paulò antè, & prolatio for-
mæ absoluitur antequam aliæ mersiones adhi-
beantur, ante illas perficitur Sacramentum.

Dico 3. si verò restringat intentionem ut non
perficiatur Sacramentum vsque ad 3. mersionem,

Sacramen-

Sacramentum ante illam non perficietur; ut si intendat ut priores mersiones per se non habeantur pro materia Sacramenti, sed tantum ut coniunctae tertiae, & nolit per illas seorsim sumptas quidquam efficere, cum demum Sacramentum perficietur in tertia mersione. Probat in eo casu minister non intendit per priores ablutiones seorsim sumptas Sacramentum perficere; ergo non efficitur donec tertia accedat, cum Sacramentum non possit perfici absque intentione ministri.

Dices supposito quod velit ablueri, & reipsa abluit sufficienter ad rationem Sacramenti, non potest sua intentione efficere ut non inveniatur materia sufficiens Sacramenti, & proinde non potest efficere ut Sacramentum suspendatur usque ad vltiorem aliquam mersionem si forma prius fuerit prolata.

Resp. distinguendo antecedens, si enim intelligatur quod non possit impedire quod minus sit sufficiens materia, ut ita dicam, materialiter, seu ut id ponatur quod quantum est ex se per modum materiae sit sufficiens ad rationem Sacramenti, concedo, si vero intelligatur quod non possit impedire quod minus hic & nunc exerceat rationem materiae, nego. cum enim ut ablutio fortitur rationem ablutionis sacramentalis, similiter ut forma fortatur rationem formae sacramentalis, requirant intentionem ministri volentis illa assumere ad esse sacramentale; optime sequitur quod si minister nolit per aliquam ablutionem Sacramentum perficere, illud non perficiendum, & proinde etiam sequitur quod si nolit per aliquam ablutionem seu immersionem seorsim sumptam Sacramentum conficere, non sit confecturus quantumcumque forma praecedat alias mersiones, sed tum demum quando ea accesserit ad quam restringit intentionem.

Adverte tamen ministrum non debere intentionem ad tertiam mersionem restringere, sed debere procedere nihil determinando, sed intendendo facere quod Ecclesia intendit; & omnino consilium est quando tres mersiones adhibentur, ita proferre verba formae, ut ante tertia non finiantur. vide Caiet. circa art. 8. in fine ubi existimat praesentem peccare.

In conclusione dixi ut non perficiatur Sacramentum &c. quia si non restringat intentionem circa ipsam Sacramenti substantiam, sed solum circa mersionem, & gratia disposito conferetur; quia positam substantiam Sacramenti non est situm in potestate ministri ut gratia subiecto disposito conferatur, vel non conferatur, cum Sacramentum per modum naturae illam operetur.

D V B I V M . III.

Quanta pars corporis debeat abluui ut ponatur substantia baptismi?

Respondeo ad substantiam baptismi requiri ut ipsum corpus immediate tangatur, quod insinuat Aug. tract. 80. in Ioan. & ipsa ratio ablutionis corporis postulat. unde si quis vasi immersus immergatur, ita ut aqua non possit corpus immediate tangere, non recipiet baptismi Sacramentum, quamvis forma super eo pronuntietur; nec Apostoli Actorum 2. aliter baptizaverunt, quam corpus tangendo. licet enim dicantur multi fuisse

baptizati, potuerunt tamen baptizari aquae perturbatione, qua eorum capita perfunderentur, ad quod sufficientes erant ministri.

Vnde si in necessitate baptismus debeat asperusione conferri, ut posset contingere tempore pestis, diligentia est adhibenda, ut si sum corpus in se tangatur, & quidem in ea quantitate seu parte, quae ad rationem Sacramenti sufficiat; alioquin non evitabitur grave peccatum, tum ex eo quod proximo non debite & certo consulatur, ut fieri potest (id enim supponitur) tum ex eo quod citra necessitatem minister se exponat periculo non conficiendi Sacramentum, quod in gravem Sacramenti cedit iniuriam. hoc praesupposito

In praesenti dubio aliqua sunt certa & communiter recepta, de quibusdam vero dubitatur.

Est enim extra controversiam ad substantiam Sacramenti sufficere ut perfundatur vel aspergatur aliqua pars notabilis corporis, v. g. caput, in quo omnes sensus vigent; quod ex ipso Ecclesiae usu patet. si enim corpus aquae immergi non possit, saltem caput perfundi solet, quamvis autem illius partis ablutio sufficiat, ea tamen non est necessaria ad baptismi substantiam, sed subsister Sacramentum si quolibet notabilis pars perfundatur, ut pedus, scapulae, brachium &c. nec repugnat D. Th. art. 7. ad 3. dicens oportere caput perfundere; quia non vult id requiri ad substantiam Sacramenti, sed ad evitandum peccatum; quasi dicat, si possit caput perfundi, non posse sine peccato negligi eius perfusionem, si videlicet baptismus non conferatur immersione. Ratio esse potest quod consuetudo Ecclesiae requirat, ut si baptismus conferatur perfusione, ea pars perfundatur quando commode fieri potest; quod si non possit absque gravi periculo caput perfundi, nullum erit peccatum aliam partem perfundere

De quibusdam autem partibus est dubium; v. g. de manu, pede, similiq. parte minori. Aliqui enim affirmant baptismum consistere, si eiusmodi partes tingantur, quia & anima in illis est, & ab illarum partium ablutione homo simpliciter dici potest abluui, quod ad veritatem formae sufficit. tenent Viç de baptismo num. 32. Henriquez lib. 2. de baptismo cap. 7. §. 2. Toletus lib. 2. summae cap. 18. num. 8. Valquez disp. 145. cap. 4. Alij negant.

Prior sententia speculatiue est probabilis, atque adeo in necessitate, quando maior pars aqua tangi non potest, estque periculum ne infans alias decedat absq. baptismo, potest sine vilo peccato in tali parte baptizari, immo & debet. quia nulla irreuerentia erga Sacramentum censetur committi, quod proximo alioquin perituro consulatur per medium probabile, quamvis incertum; cum melius sit puero tale medium adhibere, quod forte poterit prodesse, quam nullum. Si tamē puer euaderet periculum, esset saltem sub conditione baptizandus, ne eius salus magno periculo exponatur, forte prior baptismus fuerit invalidus. vide Silu. verbo baptismus 4. quaest. 1. de Grassijs i. parte decisionum cap. 27. num. 61.

Idem dico de digito, licet de ea parte minus sit dubium, & aliqui allerentes de manu, negent de digito, quia ex eius ablutione homo non videtur posse dici simpliciter abluui; dico tamen vigente necessitate de qua supra, puerum posse in digito baptizari, si solus is appareret, propter sententiam variorum, quae in re satis obscura non est improbabilis, transacto tamen periculo longe potiori in re in hoc casu repetendus erit baptismus.

A a

Idem

89.

Sufficit perfundi partem notabilem.

Debet per se loquendo caput perfundi. D. Thom.

90.

Viç. Henric. Tolet. volunt sufficere manum pedem tinguere.

Negat alij.

Affir. speculatiue probabilis, & in necessitate viurpanda.

Repetendus tamen esset sub conditione. Silu.

Quibusdā non videtur posse hominem dici abluui ex ablutione digiti.

Idem dico de capillis. ita varij, Henriquez §. 2. citato, Toletus supra in fine, Vasquez supra §. 4. *postremo quod attinet*. quamvis enim communi sententia philosophorum non sint animati, sunt tamen hominis pars, & illis aspersis homo dicitur abluui, unde in necessitate non occurrente parte certiore puer potest in illis baptizari, quia transacta baptismus ut supra est repetendus.

Secundine censetur pars hominis. 91. Potest etiam inuolutus secundinis in necessitate baptizari. Angelus verbo baptismus 6. §. 4. Vasquez supra & alij, quia huiusmodi pellicis & regummentum censetur pars hominis, & ea abluta homo censetur abluui.

D. Thom. 92. Petes an puer in utero materno constitutus possit baptizari? D. Th. infra quæst. 68. art. 11. respondet negativè, quia corpus pueri in eo statu non potest tangi in aliqua sui parte, quod communiter verum est; si tamè actio ministri possit ad ipsum puerum etiam in utero matris existentem pervenire, nihil obstat quo minus possit baptizari, ut si fistula possit perungere ad ipsum infantis corpusculum, vel si propter apertam matris cicatricem aspersio aquæ possit ad illud perungere. Probatur: infans in eo statu est homo distinctus à matre, & sufficiens natus ex nihilo, contraxitque peccatum originale, igitur si aqua in eo statu possit ad eum perungere baptizari potest. unde sequitur quod in necessitate possit hoc modo baptizari, quando scilicet non affulget spes quod proles possit viua educi ex utero, & iuxta modum à nobis positum possit illi succurri. ubi

Non licet viam matris excindi. 93. Notandum quod licet mater viua excindi non possit, ut proles baptizetur; quia non licet directè aliquem occidere, ut etià bono spiritali eiusdem vel alterius prospiciatur: possit tamen baptizari eo modo quo diximus si aqua ad eam perungere valeat, etiam si mors matris inde sequatur, & prævideatur securitas; quia in nostro casu actio ministri non respicit interitum matris pro suo termino, sed in executione habet alium terminum, scilicet ablationem prolis, quæ in ratione abluionis materialis est quid indifferens; in ratione verò ceremoniæ sacramentalis est honesta, & subsequens mors matris solum est permixta, atque adeo non imputatur ad peccatum; immò mater eo casu tenetur permittere ut proles baptizetur, nam si cum certo vitæ corporalis periculo, tenemur succurrere salutis proximi, quando moraliter certum est nos posse succurrere, & certum est eum aliàs periturum, eadem ratione tenemur in similibus circumstantijs permittere ut eum apertum nostræ vitæ periculo alius succurrat. quamdiu tamen ex vna parte non apparet morale periculum quod proles non poterit nasci viua ex utero, & ex altera parte moralis spes quod efficaciter poterit ei succurri in utero baptismum reipsum conferendo, mater non tenetur sese apertum vitæ discrimini exponere, & proinde raro tenetur se exponere isti periculo, cum raro omnes illæ circumstantiæ occurrant.

93. Quod dictum est viam matrem non posse excindi ut proles baptizetur, intelligitur nisi mater aliàs propter crimina sit legitimè morti adiudicata; quia eo casu citra iniustitiam respectu illius excindi potest. cum tamen illud medium non videatur moraliter profuturum proli, sed potius obfuturum, cum ex alteratione matris maius periculum infanti creati possit, idcirco mors matris eo casu non videtur prudenter debere vel posse accelerari, ut baptismus infanti procuretur.

Ex dictis facile patet quid dicendum de quan-

titate aquæ necessaria ad baptismi substantiam. in praxi iusta quantitas est adhibenda per quam sine controversia homo dici possit abluui, speculatiuè tamen non est omnino improbabile quantumlibet parvam sufficere, si tamen in necessitate baptismus in minima quantitate aquæ sit collatus non suppetente maiore, puerio superiuente baptismus saltem sub conditione est repetendus.

ARTICULVS IX.

Vtrum baptismus possit iterari?

NEGAT: quod varijs congruentijs probat, quæ in textu videri possunt. Ratio primaria est Christi institutio. Resp. arg.

DVBIUM I.

Vtrum baptismus validè iterari non possit?

PRÆSENS quæstio intelligitur de baptismo validè collato; quod enim validum non fuit in rigore non iteratur. quamvis autem constet non posse licitè iterari, quia tamen multa sunt illicite quæ facta tenent, peti potest num ita prohibeatur iterari, ut si attentetur, nihil fiat?

Resp. & dico baptismus non potest validè eidem iterato conferri. est de fide ex Concil. Flor. decreto de Sacramentis, ubi dicitur: *inter hæc Sacramenta tria sunt baptismus, confirmatio & ordo, quæ characterem id est spirituale quoddam signum à cæteris distinctum imprimunt in anima indelebile, unde in eadem persona non iterantur.* idem definit Trid. sess. 7. can. 9. de Sacramentis in genere, & can. 11. de baptismo; quibus locis etiam si non ponatur expressè quod nihil fiat si baptismus tenetur circa validè baptizatum, eum tamen esse intellectum canonum constat ex communi Ecclesiæ sensu, quæ semper intellexit baptismum ita esse unum numero in vnoquoque, ut respectu eiusdem multiplicari nequeat.

Probatur eadem veritas ex Patribus, qui licet non utantur nomine inualiditatis, vel simili, satis tamen declarant se velle baptismum & illicitè & inualidè iterari. Cypr. epist. 63. seu 3. lib. 2. ante medium ait, *quo & ipso baptisma salutaris aqua significatur, quod semel scilicet sumitur, nec rursus iteratur.* Basil. de Spiritu S. cap. 15. non Iudeorum more in quibuslibet iniquamentis abluimur, sed unum novimus salutiferum baptismum. Leo epist. 37. scimus inextinguibile esse facinus, quoties iuxta hæreticorum damnata à Sanctis Patribus instituta, cogitur aliquis laucrum, quod regenerandis semel tributum est, bis subire; apostolica reclamante doctrina, quæ unam prædicat in Trinitate deitatem, unam in fide confessionem, unum in baptismo Sacramentum.

Probatur 2. à posteriori, ex eo quod sæper in Ecclesia existimatum fuerit gravissimum scelus re-baptizare; qui sensus Ecclesiæ & Patrum non potest aliunde provenire, quàm ex eo quod Ecclesia intelligat in vno & eodem non posse baptismum semel validè collatum efficaciter repeti, ita ut substantia Sacramenti iterato poni possit; si enim substantia huius Sacramenti in vno eodem possit iterari, cur nullus id potest tentare, cum recipiendo secundo Sacramentum magnam possit gratiam recipere? Obiectio.

Dices Ecclesiam id prohibere. Sed cur vniuersalissimè prohibet, si quantum est ex Christi institutione non possit repeti, & quidem cum fructu? non enim videtur posse habere iustam rationem ita vniuersaliter